
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מבוא לדת הזורואסטריית - 38272

תאריך עדכון אחרון 09-10-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי האסלאם והמזרח התיכון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' מיכאל שנקר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: michael.shenkar@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

נסקור את תולדות הדת הזורואסטריית - אחת הדתות החשובות ביותר של העת העתיקה, מראשיתה ועד לירידת מעמדה כדת שולטת באיראן הסאסאנית בעקבות הכיבוש הערבי. נכיר את הטפיסות והמושגים המרכזיים בדת הזורואסטריית וננסה להבין את מקומה בקונטקסט של דתות איראניות קדומות אחרות דרך הספרות הזורואסטריית, העדויות ההיסטוריות ובעיקר דרך ניתוח התרבות החומרית.

מטרות הקורס:

להציג את תולדות הדת הזורואסטריית ואת מושגי היסוד במסורת הדתית האיראנית מראשיתה ועד לכיבוש המוסלמי.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להכיר את ציוני הדרך בהתפתחות הדת הזורואסטריית, את הבעייתיות של המקורות הכתובים ואת עיקרי הפולחן הזורואסטרי בתקופה הקדם-אסלאמית.

דרישות נוכחות (%) :
80

שיטת ההוראה בקורס: הצגת הנושא על ידי המרצה ואחריו דיון.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

(1) "הדת הזורואסטריית" ו"הדתות האיראניות".

(2) בראשית: הודו-איראניים ואליהם.

(3) מתי והיכן דיבר זרתושטרא?

(4) המקורות הזורואסטריים: האוסטה והספרות הפהלווית.

(5) מושגי יסוד בדת הזורואסטריית.

(6) אליים ושדים: הפנתיאון הזורואסטרי.

(7) נסיכים-משוררים וגיבורים רוצחי הדרקונים: המיתולוגיה הזורואסטריית.

(8) "דתם של האחמנים".

-
- (9) לוח השנה הזורואסטרי.
- (10) הפולחן הזורואסטרי: קווים כלליים.
- (11) פולחן האש.
- (12) "אלכסנדר המקולל": המשכיות ותמורה בתקופה ההלניסטית.
- (13) הדתות האיראניות תחת הפרתים.
- (14) הדת הזורואסטרי בתקופה הסאסאנית.
- (15) בריאת העולם ותורת אחרית הימים.
- (16) מגעים בין הדת הזורואסטרי והדתות האברהמיות.
- (17) "זורואניזם".
- (18) תנועת מזדאק והתסיסה הדתית במאות ה-5-6.
- (19) "האיִקוֹנוֹקְלִזְם" הסאסאני.
- (20) דתם של הקושאנים וירשיהם בבאקטריה.
- (21) "הדת הזורואסטרי" של הסוגדים.
- (22) "אש תמיד": הדת הזורואסטרי לאחר הכיבוש המוסלמי של איראן.

חומר חובה לקריאה:
ספרי יסוד מלוויים:

Boyce, M. (1979), *Zoroastrians: Their Religious Beliefs and Practices*, London.

Rose, J. (2011), *Zoroastrianism: An Introduction*, London.

Skjærvø, P.O. (2012), *The Spirit of Zoroastrianism*, New Heaven and London.

Stausberg, M. and Vevaina, Y.D.-S. (2015), *The Wiley-Blackwell Companion to Zoroastrianism*, Chichester.

לקריאה נוספת ראה סילבוס מפורט במודל בסמוך לראשית הקורס.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 20 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
השתתפות פעילה 10%
בוחן מונחים 20%
בחינת בית 70%